Myndigheten för civilt försvar

Remissvar

Datum
2026-11-18

Ärendenummer
MCF 2026-11816

Er referens
KN2026/01512

Klimat och näringslivsdepartementet

Lena Bergman Bokvist
010-240 5056
Lena.Bergman.bokvist@mcf.se

Remittering av Kärnkraftsprövningsutredningens slutbetänkande - Ny kärnkraft - moderna regler för beredskap och skadeståndsansvar

Sammanfattning

Myndigheten för civilt försvar välkomnar ambitionen att modernisera regelverket för kärntekniska anläggningar och skapa förutsättningar för framtida etablering av ny kärnkraft. Det är samtidigt viktigt att förändringarna genomförs på ett sätt som upprätthåller ett högt skydd för människor, egendom och miljö samt säkerställer en robust beredskap.

Myndigheten för civilt försvar noterar att utredningens resonemang kring beredskaps- och planeringszoner i huvudsak utgår från skydd av människors liv och hälsa. Myndigheten ser ett värde i att även tydligare beakta skyddet av egendom och miljö, i enlighet med intentionerna i lagen om skydd mot olyckor i det framtida arbetet. Ett sådant helhetsperspektiv kan bidra till ett mer heltäckande underlag för planering, dimensionering och utveckling av beredskapen kring kärntekniska anläggningar.

Myndigheten för civilt försvar vill även framhålla att sanering utgör en viktig del av den samlade beredskapen vid radiologiska nödsituationer. Länsstyrelserna har ett etablerat ansvar för planering inom området och förberedelser för sanering kan behöva ske parallellt med den akuta räddningsinsatsen. Det kan därför finnas skäl att tydligare beskriva kopplingen mellan saneringsplanering och utformningen av beredskaps- och planeringszoner i det framtida arbetet.

Beslutad 2026-11-18 av Anna Starbrink
Detta dokument är digitalt beslutat och därför saknas namnunderskrift

Vidare bedömer Myndigheten för civilt försvar att konsekvenser för egendom, miljö och samhällsviktiga funktioner med fördel kan ges större utrymme i de analyser som ligger till grund för beslut om beredskaps- och planeringszoner. Radiologiska utsläpp kan få långvariga effekter på exempelvis markanvändning, livsmedelsproduktion, infrastruktur och näringsverksamhet, vilket kan påverka samhällets återhämtningsförmåga efter en olycka.

Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor

Vad avser själva besluten som ska fattas av Myndigheten för civilt försvar kring de olika zonerna anser myndigheten att det behöver förtydligas i förslaget kring överklagande att *även beslut om zonerna omfattas, dvs: att de besluten inte ska gå att överklaga.* Myndigheten för civilt försvar ser annars en risk att besluten kring zonerna kan komma att överklagas av de som anser sig berörda, exempelvis enskilda. Förslaget som ges i fråga om lagen (2003:778) om skydd mot olyckor att nuvarande 10 kap. 6 § behöver därför kompletteras/förtydligas så det framgår explicit av den föreslagna bestämmelsen i 10:6 att *även beslut om beredskapszonernas omfattning omfattas.*

Höjd beredskap

Myndigheten för civilt försvar anser att det är en brist i utredningen att anpassningen av beredskapen för radiologiska nödsituationer vid höjd beredskap och krig inte har analyserats närmare. Utredningen konstaterar själv i avsnitt 2.4 att någon sådan analys inte har genomförts. Mot bakgrund av det förändrade säkerhetspolitiska läget och den pågående utvecklingen av totalförsvaret bedömer myndigheten att frågor som rör höjd beredskap och krig bör behandlas och integreras i det fortsatta arbetet.

Sammanfattande bedömning

Myndigheten för civilt försvar bedömer att utredningen utgör en viktig grund för den fortsatta utvecklingen av regelverket för ny kärnkraft. I det fortsatta arbetet bör dock beredskapsperspektivet tydligt omfatta skydd av:

- människors liv,
- människors hälsa,
- egendom, samt
- miljö.

Dessa perspektiv är nära sammanlänkade och bör beaktas samlat vid utformning och utveckling av beredskapen.

I det fortsatta arbetet behöver frågor som rör höjd beredskap och krig behandlas och integreras.

Myndigheten för civilt försvar bedömer vidare att sanering bör ses som en integrerad del av beredskapsplaneringen och att denna koppling kan tydliggöras ytterligare i det fortsatta arbetet.

Avseende tillsyn bedömer Myndigheten för civilt försvar att det kan finnas behov av en tidig tillsyn av de tillkommande länsstyrelsernas förmåga att planera och hantera en kärnteknisk olycka, vid nyetablering av kärnkraftsanläggningar. En sådan tillsyn kan utgöra ett viktigt underlag för det fortsatta arbetet med att utveckla och stärka den nationella beredskapen.

Konsekvenser för Myndigheten för civilt försvar

Om förslagen genomförs i sin nuvarande form bedöms Myndigheten för civilt försvar få ett utökat ansvar avseende den process som beskrivs i utredningen. Detta uppskattas initialt medföra behov av resursförstärkning motsvarande cirka två årsarbetskrafter.

Förutom ovanstående bedöms utökad kärnkraft medföra flera tillkommande uppgifter för Myndigheten för civilt försvar, såsom stöd, utbildning, tillsyn och uppföljning kopplat till länsstyrelsernas kärnenergiberedskap.

Beslutad 2026-11-18 av Anna Starbrink
Detta dokument är digitalt beslutat och därför saknas namnunderskrift

I detta ärende har Överdirektör Anna Starbrink beslutat och avdelningschef Henrik Larsson har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även enhetschefen Peter Norlander deltagit.

Anna Starbrink

Henrik Larsson

Beslutad 2026-11-18 av Anna Starbrink
Detta dokument är digitalt beslutat och därför saknas namnunderskrift